

Täysistunto

Perjantai 14.12.2018 klo 13.00—13.28

Täysistunto alkoi klo 13.00. Täysistunto päättyi klo 13.28.

Puhetta johti puhemies Paula Risikko (13.00—13.28).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 13.12.2018 antanut hallituksen esitykset HE 302-313/2018 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 452, 457, 464, 466, 467, 469-475, 479, 480, 482, 484/2018 vp.

3. Lakialoite laiksi sotilasvammalain 6 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 85/2018 vp

Valiokunnan mietintö StVM 26/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 26/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

13.01 **Krista Kiuru sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö, joka koskee sotilasvammalain muutosta. Kysymys on siis siitä, että vuosien 1939—45 sotien johdosta vahingoittuneille tai sairastuneille, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on vähintään 10 prosenttia, voidaan jatkossa korvata laitoksessa annettu huolto tai osa-aikainen huolto myös silloin kun sen tarve johtuu muusta kuin korvatusta vammasta tai sairaudesta. Nykyisin tuo haitta-asteraja on

Pöytäkirja PTK 131/2018 vp

vähintään 20 prosenttia. Tässä taustalla on sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsenten ja varajäsenten yhteistyössä yli puoluerajojen tekemä yhteislakialoite, joka oli käsittelyssä itsenäisyyspäivän aattona.

Olemme tänään iloksemme kertomassa kollegoille, että näin tärkeä asia tullaan viemään nyt kiireellä kuntoon, ja näin ollen on hyviä uutisia teille kerrottavaksi: mietintö lähtee nyt siitä, että tämä esitys laitettaisiin voimaan 1.1. tai mahdollisimman pian.

Näin ollen totean valiokunnan jäsenten ja varajäsenten puolesta, että tässä on nyt hyvä esimerkki siitä, miten tässä maassa sosiaali- ja terveysvaliokunta on kiireellä laittanut tärkeän asian kuntoon. Kiitän kaikkia osapuolia tämän tärkeän asian edistämisestä.

Puhemies Paula Risikko: Kiitoksia esittelystä. Koska meillä on puoli tuntia aikaa ja toivon, että mahdollisimman moni saa käyttää puheenvuoron, lähdemme debatilla, ja siinä järjestyksessä kuin olette puheenvuoron varanneet, mennään debattiin.

13.03 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vielä kymmenen vuotta sitten veteraaneja oli keskuudessamme lähes 100 000, vuosi sitten määrä oli yli 17 000 ja tänään enää vajaa 12 000, ja arvioidaan, että ensi vuonna veteraanien määrä putoaa tästäkin jo puoleen. Viimeinen iltahuuto kutsuu kunniakansalaisiamme nyt tiuhaan.

Arvoisa puhemies! Tämä on erittäin hieno asia, että sosiaali- ja terveysvaliokunta on yhdessä ja puolueet ovat yhdessä tehneet tämän ratkaisun, jota on pitkään tavoiteltu, että sotilasvammalakeja muutetaan niin, että sotainvalidien haitta-aste pudotetaan tuosta 20:stä 10 prosenttiin, ja näin yhä useammat pääsevät näiden palveluiden piiriin. Jo korkea ikä, jo yksin se, että nämä miehet ja naiset ovat keski-ikästään jo 93-vuotiaita, on syy siihen, että he tarvitsevat hoitoa. [Puhemies koputtaa] Kun miehet ja naiset ovat aikanaan lähteneet, niin kannetaan heistä myös vastuu loppuun asti. — Kiitos paljon.

13.04 Johanna Karimäki vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on vielä pieni hetki aikaa kiittää sotiemme veteraaneja, kunniakansalaisia, ja tämä sotilasvammalain muutos tuo kaikki sotainvalidit samaan asemaan palveluiden saatavuuden suhteen. On tärkeätä, että myös lievimminkin vammautuneet sotainvalidit saavat samat palvelut kuin muutkin. Sotaveteraanit ovat henkensä uhalla turvanneet meille rakkaan isänmaamme, ja sotainvalidit ovat vieläpä saaneet siitä itselleen elinikäisen vamman. Monella sotaveteraanilla on myös sirpale sielussaan. Sotaveteraanien keski-ikä on 95 vuotta. He ovat hauraita, he eivät ole kauan enää keskuudessamme. Haluan lämpimästi kiittää sosiaali- ja terveysvaliokuntaa ja kaikkia eduskuntaryhmiä tästä yhteisestä tahdoneleestä ja halusta auttaa sotiemme veteraaneja.

13.05 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakialoite, jonka sosiaali- ja terveysvaliokunta nyt on tuonut ja jolla parannetaan sotaveteraanien asemaa, on hyvä ja arvokas, ja toivon, että se tuntuu sellaiselta ja se myös koetaan sellaisena. Me haluamme kunnioittaa ja arvostaa niitä sotien veteraaneja, jotka ovat meidän puolestamme siellä rintamalla taistelleet. Muistan itse, että omalla ukillani, omalla papallani oli sirpale ihon alla, ja me pieninä tyttöinä sitten sitä ihmettelimme, että mitä kummallista siellä onkaan voinut tapahtua. Paljon me emme kuulleet emmekä tienneet. Nyt me tiedämme, millaista on ollut rintamalla.

Pöytäkirja PTK 131/2018 vp

Minä ajattelen, että jokainen sodan kokenut on jollakin tavalla sotaveteraani. Siellä on pieniä lapsia, jotka ovat kokeneet sen sodan paukkeen ja pelon siitä, tuleeko oma isä takaisin rintamalta. Toivon, että näemme myös ne 40-luvulla syntyneet, kun me kehitämme tulevaisuudessa vanhustenhoitoa ja pidämme huolta siitä, että se toimii. Toivon kaikille sotaveteraaneille ja heidän omaisilleen hyvää joulun aikaa.

13.06 Hannakaisa Heikkinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä sosiaali- ja terveysvaliokunnan, meidän yhteinen lakialoite koskee noin 440:tä sotainvalidia, ja se on hieno asia, että saimme tämän hyvin ripeällä aikataululla tehtyä tässä joulun alla, itsenäisyyspäivän alla.

Asia on niin, että näillä sotainvalideilla on jokin näkyvä vamma, mutta varmasti me kaikki suomalaiset tiedämme, että sodista ei yksikään selvinnyt niin, etteikö sielussa jonkinlaista sirpaletta ole. Sen takia kaikki toimenpiteet ja lakialoitteet ja työ, mikä yhteiskunnassa tehdään, että kaikki sodat käyneet saisivat samanarvoisen kohtelun palvelujärjestelmässä, ovat tärkeitä. Sen takia iloitsen myös siitä, että juuri tässä joulun alla päätimme sen, että kaikki veteraanit tulevat saamaan vajaan vuoden päästä [Puhemies koputtaa] samat koti- ja avopalvelut kuin sotainvalidit.

13.07 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyydän saada myös liittyä niiden edustajien joukkoon, jotka haluavat tänä päivänä ilmaista suuren arvostuksensa sotiemme veteraaneille, joille olemme niin paljon velkaa ja joiden työtä on tänäkin päivänä kiittäminen siitä, että voimme täällä rakentaa yhteiskuntaa rauhallisissa, turvatuissa oloissa. Tämä on hieno päätös, joka sosiaali- ja terveysvaliokunnassa on nyt tehty esityksenä koko eduskunnalle, ja kertoo siitä, että valiokunnassa on aidosti mietitty invalidien tarpeita ja reagoitu siihen pitkäaikaiseen toiveeseen, joka heillä on ollut.

Sitten samalla on kyllä aihetta ilmaista myös yllätyksen piirre: Nimittäin noteerasin, että tänään valtiovarainvaliokunta on vastaavasti hyväksynyt budjetin, jossa valtiovarainvaliokunta siunaa hallituksen esityksen leikata sotiemme veteraanien rintamalisää. Kaiken sen keskellä, mitä me nyt näemme talouden kasvusta, valtiovarainvaliokunta ehdottaa, että rintamalisää leikataan indeksileikkauksen muodossa ensi vuonna. Jään odottamaan, miten tämä ehdotus sopii nyt käsittelyssä olevan asian henkeen.

13.08 Simon Elo sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Muistan, kun lapsena ja nuorena Pohjois-Pohjanmaalla Pellon kunnassa kävin isoäitini ja isoisäni vanhassa mökissä Kieksiäisniemessä, kaksi kuvaa nuorista miehistä, mustavalkokuvia seinällä, parikymppisiä miehiä. Koskaan en heitä tavannut, mutta paljon sain kuulla siitä, mitä he tekivät. Isoisäni kaksi veljeä kaatui sodissa, ja heidän kaltaistensa miesten ja naisten ansiosta tänä päivänä me voimme täällä puhua tästä tärkeästä kysymyksestä, siitä velasta, minkä me heille olemme velkaa.

Mikä on ollut hienoa, aina parlamentaarisesti ollaan näistä kysymyksistä voitu sopia ja löytää rahat ja tukea näitä miehiä ja naisia. On todella hätkähdyttävää, niin kuin edustaja Heinonen toi esille, että vielä viime vuonna oli 17 000 sotiemme veteraania, nyt 12 000 tänä vuonna ja ensi vuonna siitä puolet, 6 000. Tämä on todella viimeinen iltahuuto, ja nyt on viimeiset hetket tehdä näitä tekoja, ja siinä mielessä edustaja Heinäluomankin huomio oli erittäin tärkeä.

Pöytäkirja PTK 131/2018 vp

13.09 **Antero Laukkanen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Myös minä yhdyn näihin kiitoksiin. Tämä on hyvä esimerkki siitä, että silloin kun on hyvää tahtoa, niin voimme yhdessä koko eduskuntana tehdä hyviä päätöksiä.

Yhdyn tähän edustaja Heinäluoman huoleen ja totean myös, että eivät nämä kyllä hyvin sovi yhteen. Ehkä täällä salissa voisimme tämän vielä ensi viikolla jotenkin korjata, ja toivon, että hallituksenkin edustajat lähtisivät siihen mukaan, koska kyllä sotiemme veteraanit ansaitsevat meidän ihan kaiken huomiomme ja tukemme ihan loppuun saakka.

13.10 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunta oli tässä esityksessään yksimielinen, ja olen hyvin iloinen siitä, että olemme saaneet tämän päätöksen aikaan. Kuten tässä on tullut esille monissa hyvissä puheenvuoroissa, sotiemme veteraanien määrä putoaa joka vuosi hyvin merkittävästi ja nyt oli korkea aika tehdä tämä hyvä päätös.

13.11 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Myös minä haluan sanoa, että olen hyvin iloinen siitä, että eduskunta pystyy nyt tämän velan sotiemme veteraaneille maksamaan. Meidän kaikkien kunnioitusta varmasti nauttivat nämä henkilöt, jotka ovat mahdollistaneet meille elämisen täällä turvallisessa Suomessa. Tämä oli kunniasia ja hieno juttu, että saatiin näin.

Mutta haluaisin myös palata osaltani tuohon rintamalisään ja sen indeksileikkaukseen. Mielestäni tässä on erittäin surullinen tilanne. Me olemme puhuneet tässä salissa siitä jo aiemmin. Tämä laki on jo kerran äänestetty ykköskäsittelyssä, mutta kakkoskäsittely on vielä ensi viikolla edessä. On surullista, jos tässä tilanteessa hallitus haluaa leikata rintamalisiä. Mielestäni se ei sovi tähän aikaan, ja vetoan hallituspuolueisiin siinä, että tämän ehdotuksen voisi vielä perua. Sosiaali- ja terveysministeriön omissa laskelmissa säästö on niin näennäinen, että sillä rivillä lukee 0,00 [Puhemies koputtaa] eli säästöä tästä ei synny. Siksi ei pidä väen vängällä myöskään leikata. [Timo Kalli: Kannattaako politikoida?]

13.12 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan kiittää siitä, että me yhteisessä ymmärryksessä olemme vihdoinkin saaneet tämän asian korjattua niin, että nyt sodassa palvelleet veteraanimme saavat palvelut viimeisille vuosilleen riippumatta siitä, mikä on ollut se vamman haitta-aste. Tämä on todella tärkeä päätös. Tämä tulee tarpeeseen. Kuten tässä moni edustaja on ennen minua todennut, se työ, mitä he siellä rintamalla tekivät, oli tärkeää, ja meidän on syytä sitä kunnioittaa ja kiittää, ja tämä nyt on vähintäänkin, mitä me voimme tässä tilanteessa tehdä. Veteraanijoukko pienenee koko ajan, ja todellakin nyt ollaan aika viime hetkellä tuomassa näitä palveluja kaikille, ja hyvä niin.

Mutta toivon kyllä minäkin, että tämä sama yhteistyön henki jatkuisi niin, että voisimme perua nämä rintamalisään kohdistuvat indeksileikkaukset.

13.13 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen saanut tehdä lähes 30 vuotta veteraanityötä sen eri muodoissa, ja on ollut hienoa eduskunnassa kansanedustajana toimittaa veteraanien asiaa myös lainsäädännön puolella. Olen iloinen ja josain määrin myös ylpeä sosiaali- ja terveysvaliokunnan yhteisestä ratkaisusta. Kun on tahtoa ja halua, päästään myös asioissa eteenpäin, ja tässä puolueiden välisellä yhteistyöllä

Pöytäkirja PTK 131/2018 vp

saadaan nyt haitta-asteet laskemaan 20:stä 10 prosenttiin. Ratkaisu on viisas ja ennen kaikkea yhteinen tässä tasavallassa.

Mutta haluan kiinnittää huomiota maanantaina täällä keskustelussa olleeseen rintamaliikkeen indeksileikkaukseen ja toivon sydämestäni, että hallitus kuulee tässä myös omantuntonsa äänen opposition äänen lisäksi. Edustaja Viitasen kanssa tätä maanantaina pidimme täällä esillä, ja silloin vielä ei kaikua kuulunut, mutta toivottavasti kaiku kuuluu tämän keskustelun jälkeen.

13.14 Marisanna Jarva kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On varmasti yksimielisyyttä tämän esityksen hyväksymisen osalta laajasti eduskunnassa, ja kiitos kuuluu tosiaan veteraaneille siitä, että olemme itsenäinen maa tällä hetkellä.

Näistä itse esityksistä: Todellakin on erittäin hyvä, että sotainvalideille nyt laajennetaan näitä palveluita suuremmalle joukolle — tälle suuremmalle joukolle, joka ikävä kyllä tietysti pienenee. Mutta mikä erityisesti tärkeää on huomata sitten toisen esityksen osalta, on nimenomaan se, että laajalle rintamaveteraanijoukolle tulee jatkossa tämä lakisääteinen oikeus kotona asumista tukeviin palveluihin yhdenvertaisesti sotainvalidien kanssa, ja veljet pääsevät näin samalle viivalle. On ikävää, että näitä tiettyjä leikkauksia tämän muutaman kymmenen sentin osalta per kuukausi on jouduttu vielä tekemään, mutta onneksi nämä palvelut nyt laajenevat suuremmalle joukolle, mikä korvaa moninkertaisesti tämän heille, kun autetaan heitä palveluiden saamisessa kotiin.

13.15 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Mieleeni on jäänyt tilanne, kun muutamia vuosia sitten Pieksämäellä marketin pihalle poliittiseen tilaisuuteen tullessani minua oli odottamassa yli 90-vuotias sotaveteraani, joka oli taksilla tullut paikalle, ja hänen asianaan oli juuri tämä, että hänen työkyvyttömyysasteensa ei ollut tätä vaadittua 20:tä prosenttia, ja kyllä tuo jollakin tavalla riipaisi silloin mieltä. Todellakin näiden henkilöiden, joita tämä lakiesitys nyt koskee, keski-ikä on yli 93 vuotta, ja siinä mielessä tietysti edelleenkin tämä työkyvyttömyysasteesta puhuminen tuntuu aika oudolta, mutta joka tapauksessa on hieno asia, että tätä joukkoa nyt laajennetaan. Tämähän koskee lähes 500:aa henkilöä. On hienoa, että myös tämä oikeus kotona asuvien kotiin vietäviin palveluihin laajenee.

13.16 Pekka Haavisto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on eduskunnalta tärkeä yhteinen päätös, jota nyt ollaan tekemässä. Kiitos tätä valmistelleille myöskin valiokunnassa. Varmasti meillä kaikilla on tuttavapiirissä tai sukulaisten piirissä ihmisiä, joita nämä asiat ovat koskeneet, ja ehkä tämän päivän maailmantilanteessa ymmärtää sen merkityksen, mikä sillä on ollut, että oikealla hetkellä maata on puolustettu ja sen eteen tehty työtä.

Haluan myöskin yhtyä tähän edustaja Heinäluoman esiin nostamaan huoleen, että toisaalla tapahtuu leikkauksia, ja toivon, että sen verran joulumieltä vielä löytyy, että sekin asia saadaan korjatuksi.

13.17 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen erittäin iloinen siitä, että tämä sosiaali- ja terveysvaliokunnan tärkeä aloite saatiin kiireellisesti yksimielisesti eteenpäin. Tämä aloite on todellakin kunnianosoitus heille, jotka olivat valmiit antamaan kaikkensa yhteisen isänmaan hyväksi. On erinomaista, että tämä esitys parantaa

Pöytäkirja PTK 131/2018 vp

hyvin iäkkäiden sotainvalidien asemaa ja antaa heille mahdollisuuden Valtiokonttorin korvaamaan hoitoon silloin, kun he eivät enää kotona pärjää. Meidän tehtävämme täällä eduskunnassa on yksimielisesti ja yhdessä huolehtia siitä, että ikääntyvät sotainvalidit saavat palvelut ja huolehdimme kaikin tavoin heidän hyvinvoinnistaan. On sanottava, että Suomi ei olisi näin hyvä paikka asua ja elää ilman sotiemme veteraanien ja ilman sotainvalidien toimia.

Arvoisa rouva puhemies! Toivon, että tämä aloite saa koko eduskunnan yksimielisen hyväksynnän. Sitä kautta osoitamme arvostuksemme heille ja myöskin toivotamme sotiemme veteraaneille ja sotainvalideille hyvää joulua.

13.18 Aila Paloniemi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yhdyn kiitoksiin, joita täällä on esitetty laajasti liittyen veteraanien aseman parantamiseen. Itse olen vuosikausia istunut rintamaveteraaniasioiden neuvottelukunnassa. Esimerkiksi siellä on tästä haitta-asteen alentamisesta puhuttu joka vuosi, ja nythän tämä on tapahtunut eli sotainvalidit ja rintamaveteraanit pääsevät paljon tasa-arvoisemmin kotipalvelujen piiriin. Kun tiedämme kaikki, että veteraanien keski-ikä on pitkästi yli 90 vuotta, nämä kotipalvelut ovat äärettömän olennaisia, samoin se, että hallitus on myös lisännyt kuntoutusmäärärahoja. Me olemme saaneet budjettilisäyksiä kuntoutusmäärärahoihin verrattuna viime vuoteen, ja se on myös erittäin tärkeä toimi näille vanhoille, ikääntyneille ihmisille, joista osa on monisairaita.

Sitten minä haluan vielä kiittää kuntia. Kunnat ovat lähteneet paljon aktiivisemmin viime aikoina tuottamaan ja järjestämään näitä veteraanipalveluita. Heidän pitäisi vain löytää kuntien alueelta ne veteraanit, jotka palveluita todella tarvitsevat.

13.19 Mikaela Nylander r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen tietysti hyvin iloinen ja kiitollinen siitä, että voimme yksimielisesti viedä tätä asiaa eteenpäin. Nyt on todellakin viimeinen hetki kiittää niitä, jotka ovat taistelleet itsenäisyytemme puolesta ja ovat myös osallistuneet maamme jälleenrakentamiseen. Tämä on vaatinut valtavia uhrauksia. Olen myös hyvin iloinen siitä, että me olemme parantaneet asioita kotiin vietävien palveluiden osalta, koska veteraanien keski-ikä on todella korkea, joten kotiin vietävät palvelut ovat aivan keskeisessä asemassa.

Värderade talman! Jag är glad över att vi här enhälligt har fattat beslut om att på det här sättet visa vår uppskattning för dem som stred för vår självständighet, och som också deltog i återuppbyggnaden av vårt land. Det här har krävt enorma uppoffringar, så det känns bra och det känns rätt att på det här sättet kunna tacka dem. Jag vill också visa min tacksamhet för det att vi har förbättrat den service som riktas mot hemmen. Det är alldeles nödvändigt i och med att veteranernas medelålder är hög.

Puhemies Paula Risikko: Täällä on nyt vielä näitä puheenvuoropyyntöjä, edustaja Rossi, Ala-Nissilä, Kiljunen ja Talja. Jos ihmettelette, miksi otin tuolta puhujalistalta, niin tässä on tavoitteena, että tämä saataisiin tasavallan presidentin esittelyyn ensi torstaina, ja siitä syystä otetaan tällä. Mutta mikäli te haluatte jättää puheenvuoropyynnön sitten ensi viikolle, niin se on täysin mahdollista, mutta tämä oli se yritys. — Edustaja Rossi.

Pöytäkirja PTK 131/2018 vp

13.21 Markku Rossi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eli suomennettuna: ne, jotka ovat nyt puhuneet, toivottavasti poistavat nuo puheenvuoropyynnöt, jolloin tämän asian käsittely ei Eduskuntatalossa sitten pitkity tai asia mene hitaammin eteenpäin.

Arvoisa puhemies! On ilo havaita se, että tänä vuonna ja eduskunnan keskustelussa veteraaneilla on juuri oikea arvo. Veteraaneja arvostetaan. Aina yhteiskunnassa ei näin ole ollut, mutta tällä hetkellä tilanne on erittäin hyvä. Se, että tällä haitta-astekysymyksellä parannetaan sotainvalidien asemaa, on ilman muuta yksi merkittävä asia. Kokonaisuutta täytyy myös tarkastella siinä valossa, että ensi vuoden marraskuun alusta veteraanit pääsevät myös kaiken kaikkiaan samalle tasolle kotiin vietävien palveluiden osalta. Se on se suuri muutos, mikä tässä tapahtuu, ja meidän täytyy kyllä kaikkien arvostaa sitä ja antaa sille se kunnia, mikä sille kuuluu. Se on myös taloudellinen ratkaisu, ja tässä suhteessa kyllä täytyy tämä kokonaisuus veteraanipalvelujen ja heidän asemansa suhteen nähdä.

13.22 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sotainvalidien haitta-asteen laskeminen 10 prosenttiin on tärkeä kunnianosoitus sotainvalideille. Tämä on merkittävä uudistus, joka mahdollistaa maksuttoman hoidon myös niille sotainvalideille, joiden haitta-aste on ollut matalampi mutta joiden vaivat ovat ajan myötä myös lisääntyneet ja sitä kautta hoidon tarve kasvanut.

Tilanne on kuitenkin ristiriitainen nimenomaan siitä syystä, että hallituspuolueiden tahotila on ollut kuitenkin leikata rintamalisää. Tässä tilanteessa voimme kaikki kyllä todeta, että kyse ei ole rahasta vaan kyse on arvoista, kunnianosoituksesta ja tahtotilasta, ja toivoisin, että tämä asia voitaisiin korjata asiallisesti eduskuntakäsittelyn yhteydessä ja sitä kautta osoittaa laajaa yhteisymmärrystä sotainvalideja kohtaan.

13.23 Martti Talja kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vietimme vasta 79:ttä talvisodan syttymisen muistopäivää marraskuun lopulla ja sen jälkeen meillä on ollut mahdollisuus viettää 101:stä itsenäisyytemme vuosipäivää. Nämä miehet ja naiset, joista keskustelemme, mahdollistivat itsenäisyyden säilymisen ja juhlapäivän viettämisen.

Se, että sotainvalidit ja rintamaveteraanit nyt yhdenmukaistetaan kotiin vietävien palveluiden osalta, on tällä hetkellä pienintä, mitä me voimme näistä uhrauksista maksaa jälkikäteen, ja samoin se, että nyt myös yli 10 prosentin haitta-asteen omaavat sotainvalidit saavat laitostuntoutusta Valtiokonttorin hyväksymissä hoitolaitoksissa. Näkisin, että tulevaisuudessa tämäkin haitta-aste tulisi poistaa.

13.24 Veera Ruoho kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hienoja, sotaveteraanejamme kunnioittavia puheita täällä on tänään jo kuultu. Kiitos niistä teille, arvoisat edustajakollegat. Lakialoitteen yksimielisyys on myös osoitus siitä, kuinka meille kaikille on arvokasta Suomen itsenäisyys.

Arvoisa puhemies! Esimerkiksi nämä kotiin vietävät palvelut ovat hyvin tarpeellisia ikääntyville veteraaneillemme. En voi olla hämmästelemättä sitä, aina kun tapaa näitä vielä elossa olevia sotaveteraanejamme, että kuinka vaatimattomia he ovat, ja onkin äärimmäisen tärkeää, että me pystymme edes jollain tavalla osoittamaan kunnioituksemme heitä kohtaan.

Puhemies Paula Risikko: Kiitoksia keskustelusta. Siellä on vielä neljä varattua puheenvuoroa. Haluatteko jättää ne ensi viikolle? [Eduskunnasta: Ei!] Pieni hetki sitten odotel-

Pöytäkirja PTK 131/2018 vp

laan, että saatte ne sieltä pois. Mutta vielä korostan, että ensi viikolla saa puhua tästä, jos haluaa. [Timo Kalli: No mutta sitten pitkittyy!] — Sitten pitkittyy. — Kiitoksia kaikille joustavuudesta!

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi lakialoitteeseen LA 85/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2019 talousarvioesityksen (HE 123/2018 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 123/2018 vp

Hallituksen esitys HE 232/2018 vp

Talousarvioaloite TAA 1-309, 311-617/2018 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 28/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Puhemies Paula Risikko: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 17.12.2018 pidettävään täysistuntoon.

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että talousarvioehdotuksen ainoassa käsittelyssä noudatetaan seuraavaa menettelytapaa:

Edustajan, joka aikoo ehdottaa muutoksia valtiovarainvaliokunnan mietintöön, on jätettävä muutosehdotuksensa keskuskansliaan. Näin on meneteltävä siinäkin tapauksessa, että muutosehdotukset sisältyvät vastalauseisiin.

Pyydän edustajia muutosehdotuksessaan mainitsemaan myös talousarvioaloitteen tai vastalauseen numeron, johon muutosehdotus perustuu, ja ehdotuksen tekijän.

Muutosehdotukset on jätettävä keskuskansliaan viimeistään maanantaina 17.12.2018 klo 14.00.

Ehdotukset kootaan edustajille jaettaviksi vihoiksi. Ehdotukset numeroidaan kussakin pääluokassa ja osastossa samoin kuin yksityiskohtaisten perustelujen yleisissä määräyksissä ja yleisperusteluissa juoksevasti numerosta 1 lähtien.

Asian käsittely alkaa yleiskeskustelulla koko talousarvioehdotuksesta. Yksityiskohtaisessa käsittelyssä esitellään ensin menot, sitten tulot, sen jälkeen yksityiskohtaisten perustelujen yleiset määräykset ja yleisperustelut ja lopuksi talousarvion soveltamista koskeva ehdotus.

Kustakin pääluokasta sallitaan ensin yleiskeskustelu, jonka jälkeen tehdään pääluokkaa koskevat ehdotukset. Samaa pääluokkaa koskevat ehdotukset voidaan tehdä yhdellä kertaa viittaamalla vihkossa oleviin numeroihin. Kannatuspuheenvuoro annetaan välittömästi ehdotuksen tekijän puheenvuoron jälkeen. Kun kaikki yksittäistä pääluokkaa koskevat ehdotukset on tehty, niistä äänestetään. Ne pääluokan luvut ja muut kohdat, joihin ei ole ehdotettu muutoksia, katsotaan hyväksytyiksi valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisina.

Pöytäkirja PTK 131/2018 vp

Tulojen osastoista, yksityiskohtaisten perustelujen yleisistä määräyksistä ja yleisperusteluista ei sallita yleiskeskustelua. Muutoin menettelytapa on sama kuin pääluokkia käsiteltäessä.

Mietintö pantiin pöydälle 17.12.2018 pidettävään täysistuntoon.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tiedustelutoiminnan valvonnasta ja laiksi valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 199/2017 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 9/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 17.12.2018 pidettävään täysistuntoon.

6. Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan työjärjestyksen ja eduskunnan virkamiehistä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2018 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 10/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 17.12.2018 pidettävään täysistuntoon.

7. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on maanantaina 17.12.2018 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.28.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola